

Mše v domově důchodců

Poprvé po Velikonocích bude sloužena v rožmitálském domově důchodců mše sv. ve čtvrtek 28. dubna od 14.30 hod. Další pak je plánována na 12. května.

Májové pobožnosti

Jak je již krásnou tradicí, modlíme se v květnu po mši sv. vždy ve středu loretánské litanie. Samostatné májové pobožnosti nám pak přijemní nedělní odpoledne. První májová bude hned v neděli 1. května ve farním kostele, kde se sejdeme v 17.00 hod.

Sbírka na TV Noe

V neděli 1. května se v našich kostelích uskuteční při bohoslužbách sbírka na křesťanské vysílání TV Noe.

Výlet ČKA

Křesťanská akademie zve všechny zájemce na tradiční májový výlet. Tentokrát se uskuteční vycházka za zajímavostmi města Březnice, a to v neděli 8. května. Sraz je ve 13.00 hod. před vchodem do kostela sv. Ignáce z Loyoly a Františka Xaverského. Bližší informace poskytnete pan Zdeněk Váral, tel. 728 476 036 nebo paní Jana Brotánková, tel. 603 223 851.

DUCHOVNÍ SPRÁVA PŘEJE VŠEM FARNÍKŮM POŽEHANÉ PROŽITÍ VELIKONOČNÍCH SVÁTKŮ A VELKÉ POVZBUZENÍ VÍRY, LÁSKY A NADĚJE PŘI OBŘADECH SVATÉHO TÝDNE.

Úmysly mší svatých od 11. dubna do 8. května 2011

Ranní mše sv. R: Ne 8.15 hod. R - farní kostel Povýšení sv. Kříže ve Starém Rožmitále
M: Čt 8.00 hod. m - městský kostel sv. Jana Nepomuckého na náměstí
Večerní mše sv. M: Út, St, Pá, So 18.00 hod. M - městský kostel sv. Jana Nep. na náměstí

Po 11.4.	mše sv. není	Po 18.4.	mše sv. není
Út 12.4.	Za manžele Rudolfa a Annu Krejcarovy	Út 19.4.	Za Ladislava Varvařovského, oboje rodiče a d. v o.
St 13.4.	Za Rostislava Němečka, rodiče a sourozence	St 20.4.	mše sv. není intence Za Marii Kloudovou bude odsl. v Č.B.
Čt 14.4.	Za ochranu a Boží požehnání pro všechny děti a vnoučata	Čt 21.4.	Za rodinu Holanovu, Hájkovu a celý rod
Pá 15.4.	Za rodinu Hrdinovu, Hadačovu, Petrovicovu, Soldátovu a Matějkovu	Pá 22.4.	Velkopáteční obřady
So 16.4.	Za Mirumila Pechara, rodiče z obojí strany a vnuka Míšu	So 23.4.	Za nově pokřtěné
Ne 17.4.	Za Václava a Marii Trčkovy, jejich syna, rod Hořejších a Trčků	Ne 24.4.	Za farnosti
Po 25.4.	Za Boží ochranu matky a za její dítě	Po 2.5.	mše sv. není
Út 26.4.	mše sv. není	Út 3.5.	Za Václava a Barboru Vachatovy, jejich děti a rodiče a za Františka Lišku a celý jeho rod
St 27.4.	mše sv. není	St 4.5.	Za rodiče Hulmanovy a Miklovičovy a celý rod
Čt 28.4.	mše sv. není	Čt 5.5.	Za rodiče Pavlačkovy a Norkovy a celý rod
Pá 29.4.	Za Josefa Drazdka, rodiče Větrovských a za živé z jejich rodu	Pá 6.5.	Za manžele Rudolfa a Annu Krejcarovy
So 30.4.	Za Václava Mikotu a jeho rodiče a za d. v o.	So 7.5.	Za Marii Trčkovou, rodiče Trčkovy, Stanických a bratra Adolfa
Ne 1.5.	Za farnosti	Ne 8.5.	Za Marii Hochmutovou a celý rod Hochmutových

Pro vnitřní potřebu vydává Římskokatolická farnost Starý Rožmitál, Rybova 1, 262 42 Rožmitál pod Třemšínem ☎ 318 665 182 Uzávěrka příštího čísla je ve středu 4. 5. 2011. Redakce: P. Ivo Prokop, Ivana Hoyerová Zpravodaj a jiné informace najdete i na internetových stránkách: www.localizations.cz/rozmital

FARNÍ ZPRAVODAJ

Římskokatolické farnosti Starý Rožmitál

Číslo 7 Ročník VIII

10. dubna 2011

Pascha

Vyjítí z Egypta

Pascha (hebr. pesah – „přejít“) je židovská slavnost „veliké noci“, ve které Hospodin vyvedl Izraelity z egyptského otroctví, zatímco Hospodinův anděl pobil všechno prvorozené v Egyptě a ušetřil jen domy Izraelitů, jejichž dveře byly označeny krví zabitého beránka. Na památku této události se každoročně 14. nisanu (1. měsíc židovského roku, přelom března a dubna) zabíjel beránek, jeho krví se potíraly dveře domů, které se tak ocitaly pod Boží ochranou. Z masa se připravila pro rodinné společenství velikonoční hostina, která probíhala spěšně, jako při přípravě na cestu.

Svátek nekvašených chlebů

Postupem doby se k této slavnosti připojil týdenní svátek nekvašených chlebů, původně svátek prvotín sklizně. Nekvašené chleby měly symbolizovat jednak spěch při vyjítí z Egypta, jednak očistu, začátek nového života (zničení starého kvasu).

Chrámová slavnost

Z rodinného svátku paschy se později stala chrámová slavnost. Beránek už nebyl zabíjen v kruhu rodinného společenství, ale v chrámovém nádvoří, jeho krev se vylévala u paty oltáře. Do Jeruzaléma putovaly zástupy poutníků z celé země. Nezúčastnit se tohoto svátku se rovnalo víceméně exkomunikaci.

Obřadní hostina

Po obětování beránka se konala noční obřadní hostina. Byla rozdělena podle čtyř pohárů vína. Když byl požehnan první pohár, podávaly se nekvašené chleby, hořké byliny (na památku hořkosti egyptského zajetí) a pečený beránek. Pak se namíchal druhý pohár a otec rodiny objasnil smysl svátku (předal tradici nové generaci), zazpívaly se žalmy a opět se jedlo. Třetí pohár se nazýval pohárem požehnání. Po čtvrtém byla večeře ukončena zpěvem chvalozpěvů.

Poslední večeře

Tuto obřadní večeři zřejmě slavil Ježíš se svými učedníky v předvečer své smrti (jistě potíže tu dělá chronologie – podle Janova evangelia totiž v době, kdy byli na chrámovém nádvoří zabíjeni beránci, Ježíš už umíral na kříži). Dává jim však nový smysl. Už se zde neslaví pouze vysvobození vyvoleného národa z Egypta, ale vysvobození lidstva z otroctví hříchu a smrti, které bude nazítří dokonáno obětí jediného pravého Beránka, Syna Božího. Požehnání chleba na začátku večeře a třetího kalicha spojuje Pán s ustanovením eucharistie tím, že chléb a víno proměňuje ve své tělo a krev. Tak se naplňuje předobrazný význam židovské paschy jako slavnosti spásy.

Zlo

Otázka zla je nejtěžším problémem ve světě. Je také jednou z nejzávažnějších námitek proti existenci Boha. Pro potíže se zlem se své víry zřeklo více lidí než pro kterýkoli jiný důvod. Rozhodně je to největší zkouška víry, největší pokušení nevěřit. Nejde totiž jen o intelektuální překážku. Zlo cítíme. Žijeme jej.

Otázku zla lze nanést velmi jednoduše: Jestliže je Bůh tak dobrý, proč je jeho svět tak špatný? Jestliže je to předobry, vševědoucí, všemilující, přespravedlivý a všemocný Bůh, kdo má hlavní

Zprávy a oznámení

Misijní koláč

slovo, proč se zdá, jakoby si počínal tak mizerně? Proč se dějí zlé věci dobrým lidem? Nevěřící, jenž si klade tyto otázky, zažívá zpravidla zášť a vzpouru proti Bohu, nejen pouhý nedostatek důkazů pro jeho existenci. Mluvíme-li s někým takovým, mějme na paměti, že to je jako bychom hovořili spíše k rozvedenému člověku než ke skeptickému vědci. Důvodem k nevěře je nevěrná partnerka, nikoli nedostačující hypotéza.

Stvořil Bůh zlo?

Především si musíme uvědomit, že zlo není věc nebo bytost, něco, co JE (filosofové říkají jsoucno). Všechno, co je, je buď Stvořitel nebo stvoření. Avšak vše, co Bůh stvořil, je podle Geneze dobré. Máme přirozený sklon představovat si zlo jako věc – černý mrak, strašná bouře, zpitvořený obličej, špína. Takové představy jsou ale zavádějící. Je-li Bůh Stvořitel všech věcí a je-li zlo věc, pak Bůh je Tvůrcem zla a je vinen jeho existencí. Nikoli, zlo není něco, ale nedostatek něčeho. Samo o sobě nemá žádné bytí, musí „parazitovat“ na dobru stvoření. Například slepota není něco, co by mohlo existovat, aniž by existoval zrak. Jenom proto, že Bůh stvořil schopnost vidět, může existovat také nedostatek této schopnosti. Ovšem je stejně tak skutečný. Zlo není věc, ale není to ani iluze.

Původ zla ve svobodné vůli tvorů

Za druhé původcem zla není Stvořitel, ale tvorovo svobodné vyvolení hříchu a sobectví. Odstraňme hřích a sobectví, a budete mít nebe na zemi. Dokonce ani jiná tělesná zla by nás už více netrápila a neužírala. Světci podstupují smrt a utrpení, dokonce je nadšeně vítají, tak jako se zamilovaní vrhají vstříc hrdinským úkolům. Ovšem nevítají nadšeně hřích.

Dále: příčinou fyzického zla je zlo duchovní. Příčinou utrpení je hřích. Vzápětí poté, co Geneze odvypráví příběh stvoření dobrého světa dobrým Bohem, odpovídá na vyvstávající otázku „Kde se tedy vzalo zlo?“ příběhem lidského pádu. Jak tomu rozumět? Jak může duchovní zlo (hřích) být příčinou zla tělesného (utrpení a smrt)?

Bůh je zdrojem veškerého života a radosti. Proto když se lidská duše Bohu vzpírá, ztrácí svůj život a radost. Avšak lidská bytost je tělo stejně jako duše. Jsme jednotná stvoření, nikoli rozdvoušená: nejsme jen tělo a duše, jsme spíše vtělená duše či oduševnělé tělo. Takže tělo musí sdílet s duší její nevyhnutelný trest – trest tak přirozený a neodvratitelný, jakým jsou zlomené kosti po skoku ze skály nebo jako je slabost žaludku po požití zkaženého jídla, spíše než nějaký umělý a vnější trest jako známka ze školy či rána přes prsty natahující se po pamlsku.

Jestli důsledkem hříchu byla také fyzikální proměna světa, nebo jen spirituální změna v lidském vědomí – zda „trní a bodláčí“ vyrostlo v zahradě až po pádu, nebo zde bylo vždy a jako bolestivé bylo pociťováno až novým padlým lidským vědomím – to je jiná otázka. V každém případě však spojení mezi duchovním a hmotným zlem musí být tak úzké, jako je mezi dvěma vzájemně na sebe působícími složkami člověka – duší a tělem.

Jestliže počátkem zla je svobodná vůle a jestliže zdrojem svobodné vůle je Bůh, není potom Bůh původcem zla? Leda v tom smyslu, v jakém jsou rodiče, jakožto počátek svých dětí, původci zločinů spáchaných dětmi. Všemocný Bůh nám dal podíl na své moci svobodně si vybírat. Byli bychom snad raději, kdyby tak neučinil a stvořil nás jako roboty a ne jako lidské bytosti?

Zlo je větším problémem v životě než v teorii

Tato otázka je tou nejdůležitější: jak se s tímto problémem vypořádát v praxi; v životě, a ne pouze akademicky. Ačkoli je zlo vážným důvodem k zamyšlení (jelikož se zdá, že vyvrací existenci Boha), ještě více potíží způsobuje v životě (neboť je to opravdové zneprístupnění Boha).

Jestliže se však zdá, že teoretické rozkrytí zla je mlhavé a nejisté, jeho rozřešení pro život je pádné a jasné jako slunce: je jím Syn. Božím řešením otázky zla je jeho Syn Ježíš Kristus. Otcova láska vyslala svého Syna za nás zemřít, aby byla poražena moc zla v lidské přirozenosti: to je jádro příběhu křesťanství. Nekonáme bohoslužby k deistickému Bohu, k nepřítomnému domácímu, jemuž na jeho špinavém domě nezáleží; klaníme se Bohu, který sestupuje přímo do našeho nejhoršího smetiště, aby jej vyčistil. Ptáme se, jak dostat Boha z „průšvihů“, že dovolil zlo? Podívejme se na kříž; ne my jeho, on nás z toho průšvihů dostává.

Kříž je Boží vklad ke skutečnému vypořádání se se zlem. Na nás je, podle samotného evangelia, abychom spolupracovali s Bohem v potírání zla mocí lásky. Král provedl vpád, my dokončujeme vyčišťovací operaci.

Proč se zlé věci dějí dobrým lidem?

Není to ale protimluv, tvrdit, že všemohoucí a všemilující Bůh toleruje tolik zla, když je v jeho moci vymýtít jej až ke kořeni? Pročpak se špatné věci dějí dobrým lidem? Tato otázka obnáší tři sporné předpoklady.

Moravské pašije

Teatr Vítů Marčička uvede v úterý 12. dubna od 19 hodin v rožmitálském společenském centru svoji novou inscenaci Moravské pašije, která byla připravena pro předvelikonoční – postní dobu. Vstupné je 100 korun a předprodej vstupenek zajišťuje Kulturní klub Rožmitál p. Tř.

Helena Hochmutová

Moravské pašije

Teatr Vítů Marčička uvede v úterý 12. dubna od 19 hodin v rožmitálském společenském centru svoji novou inscenaci Moravské pašije, která byla připravena pro předvelikonoční – postní dobu. Vstupné je 100 korun a předprodej vstupenek zajišťuje Kulturní klub Rožmitál p. Tř.

Zpovědní den

Ve středu 13. dubna přijede do naší farnosti zpovídat pan děkan Charypar z Březnice. Společně budeme udílet svátost pokání v městském kostele, a to od 16.00 hod. Jinak se v postní době zpovídá vždy půl hodiny před mší sv. a po předchozí domluvě i na faře. Máme tedy všichni příležitost splnit církevní příkázání, jež nám ukládá alespoň jednou za rok přistoupit ke zpovědi a udělat tak jakousi inventuru dobra a zla ve svém životě.

Dětská křížová cesta

Na Bolestný pátek 15. dubna připravily děti spolu s paní katechetkou křížovou cestu. Hudbou ji doprovodí Třemšínská kvítka. Začátek křížové cesty bude jako obvykle v 17.30 hod. v městském kostele.

Beseda o Svaté zemi

Cestovatelka a kantorka Libuše Leischnerová zavede návštěvníky do Izraele a Jordánska. Ve velkém sále Společenského centra v Rožmitále pod Třemšínem se uskuteční 18. dubna od 18.30 hodin přednáška s názvem Izrael a Jordánsko. S kantorkou a cestovatelkou Libuší Leischnerovou se mohou návštěvníci vypravit na cestu z egyptské Taby přes Jordánsko a Izrael. Vracet se budou zpět do Taby kolem prolákliny Mrtvého moře. Vstupné na přednášku spojenou s promítáním je dobrovolné.

Květná neděle

Květnou nedělí 17. dubna vstoupíme do Svatého týdne. Prosím, aby si věřící přinesli ratolesti, které budeme na začátku mše sv. žehnat.

Upozornění

Z důvodu studijních povinností duchovního a též jeho účasti na mši se svěcením olejů v českobudějovickém katedrále, bude mše v úterý 19. 4. sloužena již ráno od 8.30 hod a ve středu 20. 4. mše nebude.

Velikonoční bohoslužby

Na Zelený čtvrtek 21. 4. a Velký pátek 22. 4. budou obřady ve Starém Rožmitále od 18.00 hod. Zde také bude slavena velikonoční vigilie v sobotu 23. 4. od 20.00 hod. a slavnost Zmrtvýchvstání Páně 24. 4. od 8.15 hod. Pondělí velikonoční 25. 4. pak oslavíme mší v městském kostele od 8.15 hod.

Obřad mytí nohou

I letos prosím, aby se přihlásilo dvanáct mužů, kteří budou ochotni zúčastnit se starobylého obřadu mytí nohou při mši na Zelený čtvrtek. Po mši jsou tito muži srdečně zváni na faru k malému pohoštění.

Adorace na Bílou sobotu

Na Bílou sobotu 23. 4. bude možno během dne navštívit ve farním kostele Boží hrob a adorovat zde umučeného Spasitele. Prosím, aby se zájemci zapsali na listinu, která bude v předstihu k dispozici v kostele. Kostel by neměl zůstat ani na chvíli prázdný.

Květinová výzdoba

Předem chci poděkovat všem, kdo i letos finančně přispějí na květinovou výzdobu našich kostelů o Velikonočních svátcích, především pak na hortenzie u Božího hrobu.

Nepřítomnost duchovního ve farnosti

Od úterý 26. dubna do čtvrtka 28. dubna nebudu přítomen ve farnosti a tudíž v tyto dny ani nebudou slouženy mše sv. Intence odsloužím v Českých Budějovicích. Odpolední mše v domově důchodců ve čtvrtek 28. 4. však již bude.

Za prvé: jak můžeme říci, že jsme dobří lidé? Otázka by neměla znít „proč se dějí špatné věci dobrým lidem“, ale „proč se dějí dobré věci zlým lidem?“ Když víla sděluje Popelce, že může mít kouzelné šaty až do půlnoci, nemělo by být otázkou „proč ne po půlnoci?“, ale „opravdu si je mohu obléct?“ Neptejme se, proč je sklenice vody poloprázdná, ale proč vůbec v ní něco je, neboť každé dobro je dar. Nejlepšími lidmi bývají ti, kdo se nejvíce zdráhají nazývat sami sebe dobrými lidmi. Hříšníci si myslí, že jsou svatí, ale svatí ví, že jsou hříšníky.

Za druhé: co nás vede k přesvědčení, že utrpení je vždy jen zlem? Ze života bez utrpení by vzházeli jen zkažení romazenci a tyrané a ne radostní svatí. Rabbi Abraham Heschel jednoduše praví: „Člověk, který netrpěl... zkrátka, co asi tak může vědět?“

Za třetí: kdo tvrdí, že jsme tu od toho, abychom znali všechny Boží záměry? Kdo nám kdy slíbil, že budeme mít na všechno odpověď? Zvířata nás asi ve všem nepochopí; proč bychom my měli být schopní zcela chápat Boha? Jednoznačným vyvrcholením knihy Job, jedinečné sondy do otázky zla, je to, že my prostě nemůžeme tušit, co Bůh zamýšlí. Jak tvrdé poučení: lekce číslo jedna – jací jsme nevědomci, jak jsme nezralí! Není divu, že byl Sokrates delfským orákulem prohlášen za nejmoudřejšího muže na světě. Ten totiž prohlásil, že ví, že není vlastníkem moudra, a to je ta pravá moudrost člověka.

Dítě v desátém patře hořícího věžáku nevidí hasiče se záchrannou plachtou dole na ulici. Volají nahoru: „Skoč! My tě chytíme. Věř nám.“ Dítě namítá: „Ale já vás nevidím.“ A hasič odpovídá: „To nevádí. Já vidím tebe.“ My jsme jako to dítě, zlo je jako oheň, naše nevědomost je kouř, Bůh je hasič a Kristus je záchranná plachta. Jestliže jsou situace jako tato, kdy musíme své životy svěřit omylným lidským bytostem, kdy musíme věřit tomu, co slyšíme a ne co vidíme, je logické, že máme věřit neomylnému, vševědoucímu Bohu, když slyšíme jeho slova, ale nevidíme svým rozumem či zkušeností. Nemůžeme znát všechny Boží pohnutky, ale můžeme pochopit, proč to nechápeme.

Největší zlo nástrojem největšího dobra

Bůh nám dal nahlédnout mnohé. Kristem strhl oponu nad otázkou zla. A to největší zlo, které se kdy událo, největší duchovní zlo i strašné fyzické zlo, zároveň největší hřích (bohovražda) a největší utrpení (dokonalá láska nenáviděna a ukřížována), je zjeveno jako jeho moudrost a láskyplný plán, jak přinést to největší dobro, spásu od hříchu a utrpení na věky. Ta největší nespravedlnost všech dob je zde včleněna do plánu spásy, jež svatý Pavel nazývá „Boží spravedlnost“. Láska nachází východisko. Láska je velmi důmyslná. Ale láska potřebuje plnou důvěru.

A co peklo?

Nejhorší stránkou otázky zla je zlo věčné – peklo. Neprotičeří si peklo s milujícím a všemohoucím Bohem? Nikoli, protože peklo je výsledkem svobodné volby. Peklo si sami svobodně vybíráme, Bůh sem nikoho neuvrhne proti jeho vůli. Je-li tvor skutečně svobodný, aby řekl ano, nebo ne Stvořitelově nabídce lásky a duchovního spojení, pak tu možnost říci ne tvor musí mít. A to je peklo ve své podstatě. Svobodná vůle byla – opět – stvořena z Boží lásky. Z toho důvodu je peklo důsledek Boží lásky. Jako vše.

Žádný rozumný člověk po existenci pekla netouží. Žádný rozumný člověk nechce, aby bylo zlo. Leč peklo je prostě jen zvěčnělé zlo.

Jestliže je zlo a jestliže je věčné, může zde být i peklo. Uznáme-li, že je rozumově nepoctivé popírat zlo jenom proto, že je šokující a nepřijemné, platí to stejně tak i pro peklo. Realita v sobě zahrnuje ostré hrany, zaskočení i děsivá nebezpečí. Chceme-li se dostat domů, potřebujeme velmi naléhavě pravdivou mapu, a ne milé pocity. Je pravda, že peklo je tak zlé, že se zdá být neskutečné, nemožné. Ano. I Osvětím. I Kalvárie.

Peter Kreeft, přeložil Maxmilián Dostálek OP

Sestoupil do pekel

Po své smrti sestoupil Ježíš Kristus s duší, oddělenou od těla, do podsvětí. Tak zní jedno z dogmat, které nám církev předkládá k věření. Ve vžitém překladu apoštolského vyznání víry je ono podsvětí označeno jako "pekla". Mnoho dnešních lidí bude mít jistě s takovými formulacemi značné potíže. Čemu vlastně věříme, připojujeme-li svůj souhlas k tomuto článku víry?

Slova „pekla“ a podsvětí zní tak trochu „pohádkově“ či myticky. Snad se nám vybaví řecký hrdina Orfeus bloudící temnou říší zemřelých, snad obrazy pekla z našich národních pohádek. Ale i člověk věřící v existenci duchů zla, život věčný i osobní soud po smrti se možná v rozpacích zamyslí nad tím, jak se do míst „přebývání“ zemřelých dostal Boží Syn, neposkvrněný Beránek, Pán tvorstva.

Není tato „vsuvka“ mezi Ježíšovým ukřížováním a jeho slavným zmrtvýchvstáním vlastně zbytečná? Jak máme tedy prožívat Bílou sobotu, která je v liturgickém kalendáři spojena s touto událostí? Sama „přechodová“ poloha tohoto dne mezi Velkým pátkem a Božím hodem velikonočním o mnohém vypovídá. Ježíšova oběť byla dokonána, tělo je už snato z kříže, ten zůstává jako výmluvný výkřik o smrti Boha (protože Ježíšovo lidství bylo stále neoddělitelně spojeno s jeho božstvím). Bůh v onen den jako by mlčel. Všechny naše postranní úmysly a kalkulace s Božími záměry jsou tytam. Svou aktivitou, plánováním, snažením nemůžeme už nic. Boží vyslanec, syn pána vinice je zabit – a my jsme jej zabili. Jeho tělo spočívá v hrobě. Zdánlivě úplná prohra. A Bůh přece koná, v tichosti a skrytu. „Sestoupil do podsvětí, aby odtud oslavený vystoupil.“ Spolu s Kristem jsme byli při křtu pohřbeni i my, abychom „skrze jeho zmrtvýchvstání došli života věčného.“

Ježíšova smrt byla autentická, tím že ji s námi sdílí, stal se nám on sám branou do kvalitativně zcela jiného způsobu bytí. Po smrti, která je definována jako oddělení duše od těla, sledovala jeho duše osud všech zemřelých, zatímco jeho tělo spočívalo v hrobě. Ježíš sestoupil svou duší k těm, kteří zemřeli již dříve. Tak jako se my stáváme účastní Kristova vykoupení vírou a svátostmi, zejména křtem, při kterém jsme spolu s Kristem pohřbeni, duším spravedlivých zesnulých přinesl plody svého vykupitelského činu Ježíš právě svým sestupem do míst, kde zesnulé přebývali. Dodejme jen, že slova jako místo, pohyb, trvání apod. tu používáme, protože jinak jako lidé o těchto skutečnostech uvažovat nemůžeme, ač si plně uvědomujeme, že prostorovost a časovost mají za hranicemi našeho života jistě jinou dimenzi.

Podle židovských představ se duše zemřelých setkávaly v podsvětí, „šeolu“, nebylo tam odtud návratu, nebylo tam možno chválit Boha, protože duše mrtvých byly zbaveny možnosti patření na něho. Osud všech duší ale nebyl stejný (trochu nám o tom napovídá podobenství o bohatci a Lazarovi z Lukášova evangelia, Lk 16). Duše těch, kteří nevěřili a byli věčně zavržení, přebývaly ve skutečném místě zavržení, v pekle, některé další duše procházely po smrti očistňováním, duše spravedlivých, těch, kteří pevně spoléhali na Boha a pro svou víru byli ospravedlněni, pak setrvaly v podsvětí očekávající naplnění své naděje. A právě k těmto duším, do tohoto „předpekli“ či „pekel“ (stejná etymologie slov peklo a pekla má pravděpodobně vyjádřit fakt vzdálení od Boží blízkosti) sestoupil Kristus, aby naplnil jejich naději a dal jim podíl na svém vykoupení, otevřel i pro ně nebesa. Tak jako svátosti účinkují pouze za předpokladu našeho vnitřního souhlasu a disponovanosti, vysvobodil Kristus svou smrtí právě jen ty spravedlivé, kteří jej přijali svou vírou. Pro duše, které se od Boha odvrátily, pro duše v pekle, bylo pak Kristovo sestoupení jakýmsi potvrzením jejich zavržení.

Svým sestoupením do pekel tak Kristus, pravý Bůh a pravý člověk, završil své vítězné tažení prostorem a časem našeho života, takže v něm se mohou setkat všichni ospravedlnění všech dob a před jeho jménem „musí pokleknout každé koleno na nebi, na zemi i v podsvětí (Flp 2,10)“.

Satan je zbaven své kořisti a zůstávají mu jen ti, kteří se vědomě odvrátili od události kříže. Peklo je stav duší izolovaných ze své vlastní vůle a rozhodnutí od Boží lásky, setrvávajících ve věčné a neproniknutelné samotě, kam nemůže vstoupit žádné světlo smyslu a naděje. Na tomto světě vede bitevní čára uvnitř každého z nás. Až úplně na dně našich duší zůstávají ukryty zbytky nenávisti, strachu, samoty, úzkosti. „V nejhlubším základě bytosti nás všech tedy bydlelo peklo beznaděje.“ (J. Ratzinger) Kristus, sestupující do pekel, sestupuje i sem, kam nikdo jiný vstoupit nemůže. A nabízí nám uzdravení, i ta nejradiálnějši samota, skrývající se v každém z nás, není uzavřena světlu kříže. Není místa, kde by Kristus nebyl, jsou jen místa, kam jej odmítáme pustit.

Můžeme si tu znovu položit klasickou scholastickou otázku, zda bylo vhodné, aby Ježíš Kristus sestoupil do pekel. Celá událost vtělení byla aktem lásky, která se neptá po vhodnosti, ale vydává se pro ty, které miluje. V Getsemanech na sebe Ježíš dobrovolně vzal naše hříchy, po své smrti nás následoval až tam, kam nás tyto hříchy dovedly, do definitivního konce, který právě jeho zásluhou své definitivnosti pozbyl. Bez Ježíšova činu, k němuž organicky patří i sestoupení do pekel, by smrt a peklo byly jedno, protože by existovala jen beznadějná samota, z níž by nás nikdo nemohl vyvést. Vyznáváme-li tedy v apoštolském vyznání víry, že Kristus sestoupil do pekel, jazykem víry dotvrzujeme, že věříme ve skutečnost Kristovy smrti, v jeho univerzální vítězství nad smrtí, v jednotu všech ospravedlněných vírou, v jeho všemohoucnost, která se nezastává ani před hranicemi našich lidských možností.

Petr Beneš, převzato z internetových stránek časopisu Amen

Za prvé: jak můžeme říci, že jsme dobří lidé? Otázka by neměla znít „proč se dějí špatné věci dobrým lidem“, ale „proč se dějí dobré věci zlým lidem?“ Když víla sděluje Popelce, že může mít kouzelné šaty až do půlnoci, nemělo by být otázkou „proč ne po půlnoci?“, ale „opravdu si je mihu obléct?“ Neptejme se, proč je sklenice vody poloprázdná, ale proč vůbec v ní něco je, neboť každé dobro je dar. Nejlepšími lidmi bývají ti, kdo se nejvíce zdráhají nazývat sami sebe dobrými lidmi. Hříšníci si myslí, že jsou svatí, ale svatí ví, že jsou hříšníci.

Za druhé: co nás vede k přesvědčení, že utrpení je vždy jen zlem? Ze života bez utrpení by vzházeli jen zkažení romazenci a tyrané a ne radostní svatí. Rabbi Abraham Heschel jednoduše praví: „Člověk, který netrpěl... zkrátka, co asi tak může vědět?“

Za třetí: kdo tvrdí, že jsme tu od toho, abychom znali všechny Boží záměry? Kdo nám kdy slíbil, že budeme mít na všechno odpověď? Zvířata nás asi ve všem nepochopí; proč bychom my měli být schopní zcela chápat Boha? Jednoznačným vyvrcholením knihy Job, jedinečné sondy do otázky zla, je to, že my prostě nemůžeme tušit, co Bůh zamýšlí. Jak tvrdě poučení: lekce číslo jedna – jací jsme nevědomci, jak jsme nezralí! Není divu, že byl Sokrates delfským orákulem prohlášen za nejmoudřejšího muže na světě. Ten totiž prohlásil, že ví, že není vlastníkem moudra, a to je ta pravá moudrost člověka.

Dítě v desátém patře hořícího věžáku nevidí hasiče se záchranou plachtou dole na ulici. Volají nahoru: „Skoč! My tě chytíme. Věř nám.“ Dítě namítá: „Ale já vás nevidím.“ A hasič odpovídá: „To nevadí. Já vidím tebe.“ My jsme jako to dítě, zlo je jako oheň, naše nevědomost je kouř. Bůh je hasič a Kristus je záchraná plachta. Jestliže jsou situace jako tato, kdy musíme své životy svěřit omylným lidským bytostem, kdy musíme věřit tomu, co slyšíme a ne co vidíme, je logické, že máme věřit neomylnému, vševidoucímu Bohu, když slyšíme jeho slova, ale nevidíme svým rozumem či zkušeností. Nemůžeme znát všechny Boží pohnutky, ale můžeme pochopit, proč to nechápeme.

Největší zlo nástrojem největšího dobra

Bůh nám dal nahlédnout mnohé. Kristem strhl oponu nad otázkou zla. A to největší zlo, které se kdy událo, největší duchovní zlo i strašné fyzické zlo, zároveň největší hřích (bohovražda) a největší utrpení (dokonalá láska nenáviděna a ukřižována), je zjeveno jako jeho moudrost a láskyplný plán, jak přinést to největší dobro, spásu od hříchu a utrpení na věky. Ta největší nespravedlnost všech dob je zde včleněna do plánu spásy, jež svatý Pavel nazývá „Boží spravedlnosti“. Láska nachází východisko. Láska je velmi důmyslná. Ale láska potřebuje plnou důvěru.

A co peklo?

Nejhorší stránkou otázky zla je zlo věčné – peklo. Neprotiřečí si peklo s milujícím a všemohoucím Bohem? Nikoli, protože peklo je výsledkem svobodné volby. Peklo si sami svobodně vybíráme, Bůh sem nikoho neuvrhne proti jeho vůli. Je-li tvor skutečně svobodný, aby řekl ano, nebo ne Stvořitelově nabídce lásky a duchovního spojení, pak tu možnost říci ne tvor musí mít. A to je peklo ve své podstatě. Svobodná vůle byla – opět – stvořena z Boží lásky. Z toho důvodu je peklo důsledkem Boží lásky. Jako vše.

Žádný rozumný člověk po existenci pekla netouží. Žádný rozumný člověk nechce, aby bylo zlo. Leč peklo je prostě jen zvěčnělé zlo.

Jestliže je zlo a jestliže je věčnost, může zde být i peklo. Uznáme-li, že je rozumově nepoctivé popírat zlo jenom proto, že je šokující a nepřijemné, platí to stejně tak i pro peklo. Realita v sobě zahrnuje ostré hrany, zaskočení i děsivá nebezpečí. Chceme-li se dostat domů, potřebujeme velmi naléhavě pravdivou mapu, a ne milé pocity. Je pravda, že peklo je tak zlé, že se zdá být neskutečné, nemožné. Ano. I Osvětim. I Kalvárie.

Peter Kreeft, přeložil Maxmilián Dostálek OP

Sestoupil do pekel

Po své smrti sestoupil Ježíš Kristus s duší, oddělenou od těla, do podsvětí. Tak zní jedno z dogmat, která nám církev předkládá k věření. Ve vžitém překladu apoštolského vyznání víry je ono podsvětí označeno jako "pekla". Mnoho dnešních lidí bude mít jistě s takovými formulacemi značné potíže. Čemu vlastně věříme, připojujeme-li svůj souhlas k tomuto článku víry?

Slova „pekla“ a podsvětí zní tak trochu „pohádkově“ či myticky. Snad se nám vybaví řecký hrdina Orfeus bloudící temnou říší zemřelých, snad obrazy pekla z našich národních pohádek. Ale i člověk věřící v existenci duchů zla, život věčný i osobní soud po smrti se možná v rozpacích zamyslí nad tím, jak se do míst „přebývání“ zemřelých dostal Boží Syn, neposkvrněný Beránek, Pán tvorstva.

Není tato „vsuvka“ mezi Ježíšovými ukřižováním a jeho slavným zmrtyvýchvstáním vlastně zbytečná? Jak máme tedy prožívat Bílou sobotu, která je v liturgickém kalendáři spojena s touto událostí? Sama „přechodová“ poloha tohoto dne mezi Velkým pátkem a Božím hodem velikonočním o mnohém vypovídá. Ježíšova oběť byla dokonána, tělo je už snato z kříže, ten zůstává jako výmluvný výkřik o smrti Boha (protože Ježíšovo lidství bylo stále neoddělitelně spojeno s jeho božstvím). Bůh v onen den jako by mlčel. Všechny naše postranní úmysly a kalkulace s Božími záměry jsou tytam. Svou aktivitou, plánováním, snažením nemůžeme už nic. Boží vyslanec, syn pána vinice je zabit – a my jsme jej zabilí. Jeho tělo spočívá v hrobě. Zdánilivě úplná prohra. A Bůh přece koná, v tichosti a skrytu. „Sestoupil do podsvětí, aby odtud oslavený vystoupil.“ Spolu s Kristem jsme byli při křtu pohřbeni i my, abychom „skrze jeho zmrtyvýchvstání došli života věčného.“

Ježíšova smrt byla autentická, tím že ji s námi sdílí, stal se nám on sám branou do kvalitativně zcela jiného způsobu bytí. Po smrti, která je definována jako oddělení duše od těla, sledovala jeho duše osud všech zemřelých, zatímco jeho tělo spočívalo v hrobě. Ježíš sestoupil svou duší k těm, kteří zemřeli již dříve. Tak jako se my stáváme účastni Kristova vykoupení vírou a svátostmi, zejména křtem, při kterém jsme spolu s Kristem pohřbeni, duším spravedlivých zesnulých přinesl plody svého vykupitelského činu Ježíš právě svým sestupem do míst, kde zesnulí přebývali. Dodejme jen, že slova jako místo, pohyb, trvání apod. tu používáme, protože jinak jako lidé o těchto skutečnostech uvažovat nemůžeme, ač si plně uvědomujeme, že prostorovost a časovost mají za hranicemi našeho života jistě jinou dimenzi.

Podle židovských představ se duše zemřelých setkávaly v podsvětí, „šeolu“, nebylo tam odtud návratu, nebylo tam možno chválit Boha, protože duše mrtvých byly zbaveny možnosti patření na něho. Osud všech duší ale nebyl stejný (trochu nám o tom napovídá podobenství o bohatci a Lazarovi z Lukášova evangelia, Lk 16). Duše těch, kteří nevěřili a byli věčně zavrženi, přebývaly ve skutečném místě zavržení, v pekle, některé další duše procházely po smrti očist'ováním, duše spravedlivých, těch, kteří pevně spolehnali na Boha a pro svou víru byli ospravedlněni, pak setrvaly v podsvětí očekávající naplnění své naděje. A právě k těmto duším, do tohoto „předpekli“ či „pekel“ (stejná etymologie slov peklo a pekla má pravděpodobně vyjádřit fakt vzdálení od Boží blízkosti) sestoupil Kristus, aby naplnil jejich naději a dal jim podíl na svém vykoupení, otevřel i pro ně nebesa. Tak jako svátosti účinkují pouze za předpokladu našeho vnitřního souhlasu a disponovanosti, vysvobodil Kristus svou smrtí právě jen ty spravedlivé, kteří jej přijali svou vírou. Pro duše, které se od Boha odvrátily, pro duše v pekle, bylo pak Kristovo sestoupení jakýmsi potvrzením jejich zavržení.

Svým sestoupením do pekel tak Kristus, pravý Bůh a pravý člověk, završil své vítězné tažení prostorem a časem našeho života, takže v něm se mohou setkat všichni ospravedlnění všech dob a před jeho jménem „musí pokleknout každé koleno na nebi, na zemi i v podsvětí (Flp 2,10)“.

Satan je zbaven své kořisti a zůstávají mu jen ti, kteří se vědomě odvrátili od události kříže. Peklo je stav duší izolovaných ze své vlastní vůle a rozhodnutí od Boží lásky, setrvalajících ve věčné a neproniknutelné samotě, kam nemůže vstoupit žádné světlo smyslu a naděje. Na tomto světě vede bitevná čára uvnitř každého z nás. Až úplně na dně našich duší zůstávají ukryty zbytky nenávisti, strachu, samoty, úzkosti. „V nejhlubším základě bytosti nás všech tedy bydlelo peklo beznaděje.“ (J. Ratzinger) Kristus, sestupující do pekel, sestupuje i sem, kam nikdo jiný vstoupit nemůže. A nabízí nám uzdravení, i ta nejradikálnější samota, skrývající se v každém z nás, není uzavřena světlu kříže. Není místa, kde by Kristus nebyl, jsou jen místa, kam jej odmítáme pustit.

Můžeme si tu znovu položit klasickou scholastickou otázku, zda bylo vhodné, aby Ježíš Kristus sestoupil do pekel. Celá událost vtělení byla aktem lásky, která se neptá po vhodnosti, ale vydává se pro ty, které miluje. V Getsemanech na sebe Ježíš dobrovolně vzal naše hříchy, po své smrti nás následoval až tam, kam nás tyto hříchy dovedly, do definitivního konce, který právě jeho zásluhou své definitivnosti pozbyl. Bez Ježíšova činu, k němuž organicky patří i sestoupení do pekel, by smrt a peklo byly jedno, protože by existovala jen beznadějná samota, z níž by nás nikdo nemohl vyvést. Vyznáváme-li tedy v apoštolském vyznání víry, že Kristus sestoupil do pekel, jazykem víry dotvrzujeme, že věříme ve skutečnost Kristovy smrti, v jeho univerzální vítězství nad smrtí, v jednotu všech ospravedlněných vírou, v jeho všemohoucnost, která se nezastaví ani před hranicemi našich lidských možností.

Petr Beneš, převzato z internetových stránek časopisu Amen